

Transkribering: Statistik Sörmland

Det här webinariet att förebygga suicid i fysisk miljö spelas ju in i Sörmland och arrangörer är alltså jag Marie Wallin som arbetar på läns gemensamt regionalt stöd på Region Sörmland tillsammans med Sörmlands kommuner. Jag arbetar för att stötta kommunerna i Sörmland i deras suicidpreventiva arbete. Jag samarbetar också väldigt mycket med Region Sörmland och där har jag min kollega, Sabrin Granath, som har tagit fram Sörmlands suicidpreventiva strategi. Jag kommer nu gå in lite mera på Sörmlands arbete och sen ta lite kortfattat statistik utifrån Sörmland. Hur det ser ut hos oss kring statistik för personer som begår självmord.

Sörmlands arbete med suicidprevention innebär att vi har en läns gemensam styrgrupp där både regionen är representerad och också kommunerna i Sörmland och vi har då med oss ett par kommuner och även skolan i gruppen. Sabrin Granat ingår där som är suicidpreventiv samordnare för Region Sörmland och jag ingår där och jag jobbar och halvtid med suicidprevention.

Jag samverkar med kommunerna och vi har ett kommunnätverk för det är så att varje kommun har 20 % som arbetar med suicidprevention i sina ordinarie tjänster och det kan vara en eller två personer som delar på det här uppdraget och syftet. Det är ju då att regionen har ju nu sin suicidpreventiva strategi, men nu vill vi också få in suicidprevention i kommunernas lednings- och styrningssystem och varje kommun är sin egen huvudman, så det ser lite olika ut, hur långt man i dagsläget har kommit. Men alla kommunerna är på gång och flera har nu handlingsplaner på plats så man vill till exempel få in det här i handlingsplanen. Men det kan också handla om själva lednings och styrningssystemet. Vi vill få in suicidprevention i processerna och vi behöver ha en väldigt bred ansats. Precis som Rickard sa, så består kommunerna och suicidprevention av flera delar och idag är fokus på den fysiska miljön, men det är viktigt att ha samverkan med flera olika aktörer och verksamheter inom kommunerna, för vi behöver tänka in alla verksamhetsområden och satsa mycket på utbildning, men också hur vi kan rikta oss mot allmänheten. I den läns gemensamma styrgruppen, så har vi sju fokusområden som vi arbetar utifrån varav fysisk miljö är ett så därför så är det här webinariet väldigt värdefullt och en bra start att kunna utgå ifrån och arbeta vidare med.

För att då gå in mera på statistiken här i Sörmland så tittar vi nu på statistik där man är 15 år eller äldre och det här är statistik från 2010 till 2021 och det är alltså NASP som har tagit fram den här fördjupade statistiken för Sörmland. Men det kommer från Socialstyrelsens dödsorsaksregister och under den här perioden 2010 till 2021, så är det faktiskt 537 personer som har begått självmord i Sörmland och då räknar vi både på dom säkra men också med de osäkra suicid som finns utifrån dödsorsaksregistret. Man lägger ofta ihop dem när man tittar på suicid och det här ser ju lite hårt ut med statistiken, men det är ju viktigt att komma ihåg att bakom varje pinne, så är det en individ, en person som också i sin tur har sitt nätverk av anhöriga som blev efterlevande.

Och precis som Rickard Bracken tog upp så är det ju faktiskt ungefär så många som hälften av oss i befolkningen, inklusive jag själv som känner en eller flera som har känt en sådan stark hopplöshet och inte känt någon annan utväg än att ta sitt liv. Så därför är det så jätteviktigt att vi nu kraftsamlar och jobbar tillsammans så att ingen människa ska behöva känna sådan hopplöshet att man ser suicid som den enda utvägen. Det här blir det ungefär 45 personer per år i Sörmland, men som ni ser på tabellen så ser det ju olika ut på olika år och det är ungefär 71 % män och 29 % kvinnor. Om vi däremot skulle titta på självmordsförsök men där det inte slutar med ett dödsfall så är könsskillnaden ungefär omvänd och så ser det ut nationellt. Om vi tittar på riksnittet, alltså per hundra tusen invånare under den här 11 års perioden så är riksnittet 18,4 och då ligger vi strax över det på 19,

men det är ungefär kring rikssnittet.

För att sedan titta mera på åldersfördelningen så kan vi se att det är vanligast i åldersgruppen som är mellan 45 till 64 år här i Sörmland och det gäller samma årsperiod som ni ser här. 2010 till 2021 och Det är näst vanligast är i åldersgruppen 25 till 44 år och det är minst vanligt i den yngre åldersgruppen 15 till 24 år. Men det man kan se nationellt, är att när det gäller yngre personer, även om det är ovanligast att den gruppen begår suicid så är suicid en vanlig dödsorsak när yngre människor dör.

För att sedan titta på metoder i suicid här i Sörmland. 2010 till 2021 så kan vi se att de vanligaste metoderna är förgiftning, hängning, skjutning, föremål i rörelse som ofta kan vara hopp framför tåg, exempelvis dränkning, hopp från höjd skärande stick följt av andra metoder. Och eftersom fokuset idag är fysisk miljö så har jag fetmarkerat de metoderna som är kopplat till fysisk miljö och gällande exempelvis hängning så blir det ju viktigt att tänka på det om det är en person som man misstänker är suicidal och exempelvis bor på något av kommunens boende att man tittar runt i miljön, hur ser det ut? Finns det exempelvis duschslangar och så vidare som skulle kunna utgöra en risk för att personen. Kan hänga sig och kan vi i så fall byta ut det mot en annan typ av dusch så att man tänker på dom sakerna. Samma sak, föremål i rörelse är det så att vi har observerat att det finns riskfyllda platser. På exempelvis spårområden att undersöka hur ser det ut hos oss och finns det möjlighet att vi kan samverka med exempelvis Trafikverket för att stängsla in vissa områden och liknande? Så det är väldigt viktigt att ha koll på sina risker platser i kommunen för att se hur kan vi förebygga dem och hur kan vi tänka så att vi inte bygger nya risk platser och där är också viktigt att tänka på hopp från höjd, exempelvis om höga byggnader eller parkeringsgarage och så vidare. För att sedan titta lite mer på könsskillnaden och hur de ser ut här i Sörmland, så är det så att förgiftning är det vanligaste för att sedan titta på könsskillnader och hur det ser ut här i Sörmland så är det så att förgiftning är det vanligaste för kvinnor och hängningar det vanligaste för män.

Tack så mycket för att du har tittat på våra presentationer kring hur vi kan jobba för att förebygga suicid i fysisk miljö tillsammans så kan vi göra skillnad både i smått och i stort, men vi behöver jobba tillsammans och också se till vad är vårt uppdrag och vad kan vi vara fördel i det här pusslet som vi tillsammans lägger för att förebygga suicid. Jag vill också lyfta in att tänka kring, vad kan ni göra utifrån era professioner? Hur ser våra processer ut när vi till exempel ska bygga nytt eller när vi ska utveckla översiktsplaner och detaljplaner? Har vi någon grupp som tittar på det här utifrån glasögonen med suicidprevention och vilka är våra riskmiljöer i vår kommun? Så hur vi kan jobba både för att bygga bort risker miljöer. Tack.